

Statyka kratownicy stalowej o 3 różnych przekrojach prętów obciążonej temperaturą

ORIGIN := 1   - *Ustawienie sposobu numeracji wierszy i kolumn macierzy*

E := 210GPa   - *Moduł Younga stali*

$\alpha_t := 1.2 \cdot 10^{-5}$ - *Współczynnik rozszerzalności cieplnej stali*

D1 := 70mm   g1 := 4mm

D2 := 60mm   g2 := 4mm

D3 := 50mm   g3 := 3mm

$A1 := \pi \cdot g1 \cdot (D1 - g1) = 8.294 \text{ cm}^2$ - *Pole powierzchni przekroju elementów 1...3*

$A2 := \pi \cdot g2 \cdot (D2 - g2) = 7.037 \text{ cm}^2$ - *Pole powierzchni przekroju elementów 4...6*

$A3 := \pi \cdot g3 \cdot (D3 - g3) = 4.430 \text{ cm}^2$ - *Pole powierzchni przekroju elementów 7...9*

Parametry pomocnicze:

Lss := 2   - *Liczba stopni swobody węzła*

Le := 9   - *Liczba elementów*

Lw := 6   - *Liczba węzłów*

Lr := Lss · Lw   - *Liczba równań*

$K_{O_{Lr, Lr}} := 0$ *Deklaracja globalnej macierzy sztywności i wypełnienie jej zerami*

$pT_{O_{Lr}} := 0$ *Deklaracja globalnego wektora obciążeń termicznych i wypełnienie go zerami*

Funkcja LBM - Lokuj Blok Macierzy, używana przy agregacji macierzy sztywności i wektora obciążeń termicznych

```
LBM(A, B, w, k) := | for i ∈ 0.. rows(B) - 1  
                   |   for j ∈ 0.. cols(B) - 1  
                   |     Aw+i, k+j ← B1+i, 1+j  
                   | A
```

Współrzędne węzłów kratownicy

$$X := \begin{pmatrix} 0 \\ 3 \\ 3 \\ 5 \\ 6 \\ 9 \end{pmatrix} \text{ m} \quad Y := \begin{pmatrix} 0 \\ 2 \\ -1 \\ 1 \\ 3 \\ -2 \\ -3 \end{pmatrix} \text{ m}$$

Numery węzłów początkowych (Wp) i końcowych (Wk) elementów

$$Wp := \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 4 \\ 1 \\ 3 \\ 5 \\ 3 \\ 3 \\ 4 \end{pmatrix} \quad Wk := \begin{pmatrix} 2 \\ 4 \\ 6 \\ 3 \\ 5 \\ 6 \\ 2 \\ 4 \\ 5 \end{pmatrix}$$

Przyrost temperatury elementów

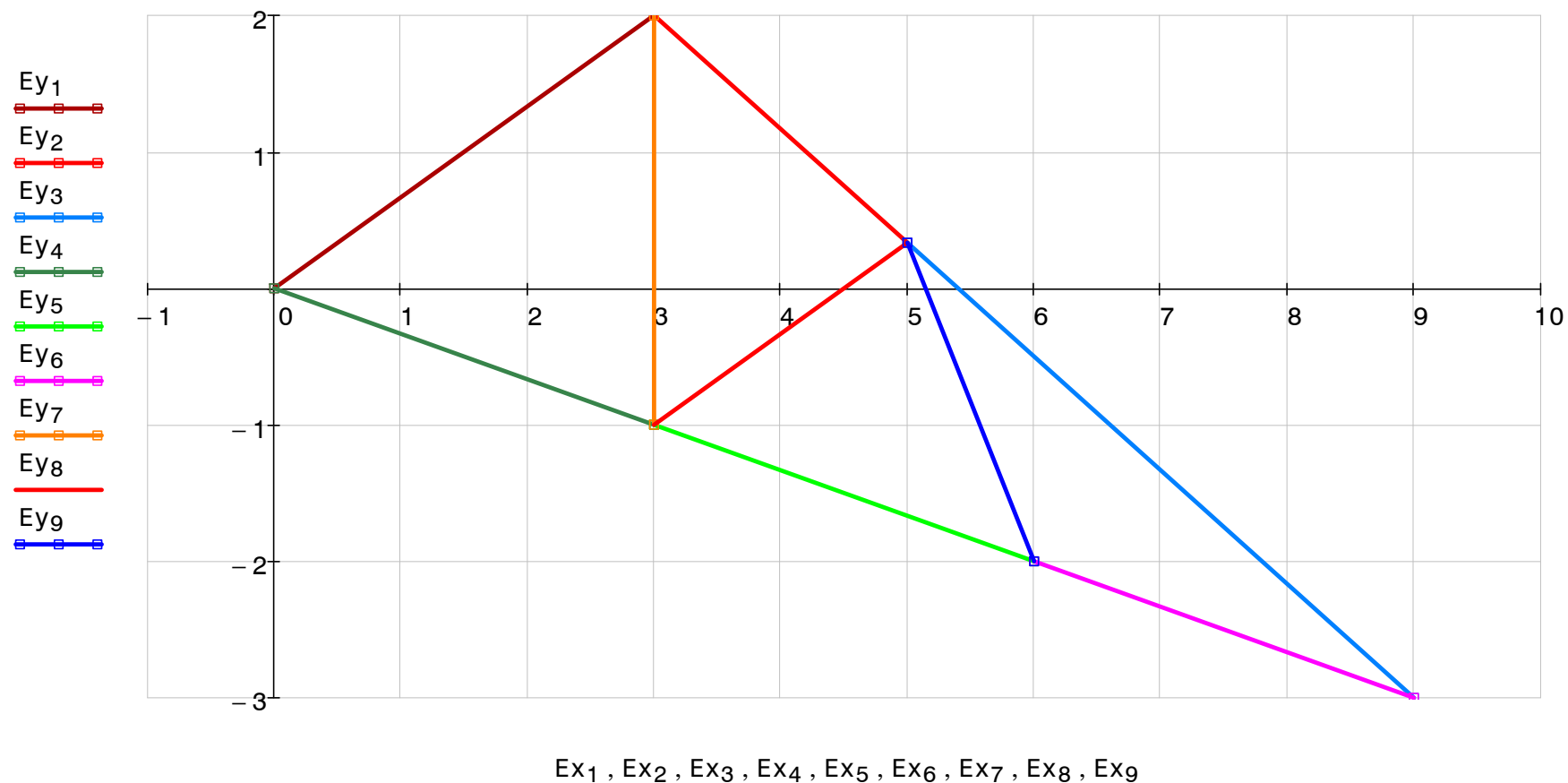
$$T := \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 30 \\ 30 \end{pmatrix} \quad A := \begin{pmatrix} A1 \\ A1 \\ A1 \\ A2 \\ A2 \\ A2 \\ A2 \\ A3 \\ A3 \\ A3 \end{pmatrix} \quad \text{Przekroje elementów}$$

$e := 1 .. Le$ *Pętla po wszystkich elementach kratownicy*

Rysunek elementów kratownicy pozwala kontrolować poprawność wprowadzonych danych

$$Ex_e := \begin{bmatrix} X_{(Wp_e)} \\ X_{(Wk_e)} \end{bmatrix} \quad Ey_e := \begin{bmatrix} Y_{(Wp_e)} \\ Y_{(Wk_e)} \end{bmatrix}$$

Ex, Ey - współrzędne węzłów elementów kratownicy

Macierze sztywności elementów kratownicy

$$Lx_e := X_{(Wk_e)} - X_{(Wp_e)}$$

$$Ly_e := Y_{(Wk_e)} - Y_{(Wp_e)}$$

$$L_e := \sqrt{(Lx_e)^2 + (Ly_e)^2}$$

$$Lx = \begin{array}{|c|c|} \hline & 1 \\ \hline 1 & 3.000 \\ \hline 2 & 2.000 \\ \hline 3 & 4.000 \\ \hline 4 & 3.000 \\ \hline 5 & 3.000 \\ \hline 6 & 3.000 \\ \hline 7 & 0.000 \\ \hline 8 & 2.000 \\ \hline 9 & 1.000 \\ \hline \end{array} \text{ m}$$

$$Ly = \begin{array}{|c|c|} \hline & 1 \\ \hline 1 & 2.000 \\ \hline 2 & -1.667 \\ \hline 3 & -3.333 \\ \hline 4 & -1.000 \\ \hline 5 & -1.000 \\ \hline 6 & -1.000 \\ \hline 7 & 3.000 \\ \hline 8 & 1.333 \\ \hline 9 & -2.333 \\ \hline \end{array} \text{ m}$$

$$L = \begin{array}{|c|c|} \hline & 1 \\ \hline 1 & 3.606 \\ \hline 2 & 2.603 \\ \hline 3 & 5.207 \\ \hline 4 & 3.162 \\ \hline 5 & 3.162 \\ \hline 6 & 3.162 \\ \hline 7 & 3.000 \\ \hline 8 & 2.404 \\ \hline 9 & 2.539 \\ \hline \end{array} \text{ m}$$

$$J_e := \frac{E \cdot A_e}{(L_e)^3} \cdot \begin{bmatrix} (Lx_e)^2 & Lx_e \cdot Ly_e \\ Lx_e \cdot Ly_e & (Ly_e)^2 \end{bmatrix}$$

*Mimo, że nie jest to potrzebne w dalszych obliczeniach, można pokazać bloki **J** macierzy sztywności wszystkich elementów*

$$J_1 = \begin{pmatrix} 33442.6 & 22295.1 \\ 22295.1 & 14863.4 \end{pmatrix} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$J_2 = \begin{pmatrix} 39482.3 & -32901.9 \\ -32901.9 & 27418.2 \end{pmatrix} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$J_3 = \begin{pmatrix} 19741.1 & -16450.9 \\ -16450.9 & 13709.1 \end{pmatrix} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$J_4 = \begin{pmatrix} 42059.1 & -14019.7 \\ -14019.7 & 4673.2 \end{pmatrix} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$J_5 = \begin{pmatrix} 42059.1 & -14019.7 \\ -14019.7 & 4673.2 \end{pmatrix} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$J_6 = \begin{pmatrix} 42059.1 & -14019.7 \\ -14019.7 & 4673.2 \end{pmatrix} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$J_7 = \begin{pmatrix} 0.0 & 0.0 \\ 0.0 & 31007.5 \end{pmatrix} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$J_8 = \begin{pmatrix} 26792.1 & 17861.4 \\ 17861.4 & 11907.6 \end{pmatrix} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$J_9 = \begin{pmatrix} 5686.0 & -13267.4 \\ -13267.4 & 30957.3 \end{pmatrix} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

Agregacja, czyli dodawanie bloków macierzy sztywności elementów do macierzy globalnej

$$n_e := L_{ss} \cdot W_{p_e} - 1 \quad k_e := L_{ss} \cdot W_{k_e} - 1 \quad \leftarrow \text{numery stopni swobody węzłów początkowych } (n_e) \text{ i końcowych } (k_e)$$

$$K := \sum_e \left(\text{LBM}(K_O, J_e, n_e, n_e) + \text{LBM}(K_O, J_e, k_e, k_e) - \text{LBM}(K_O, J_e, n_e, k_e) - \text{LBM}(K_O, J_e, k_e, n_e) \right)$$

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	75501.7	8275.4	-33442.6	-22295.1	-42059.1	14019.7	0.0	0.0	0.0	0.0
2	8275.4	19536.6	-22295.1	-14863.4	14019.7	-4673.2	0.0	0.0	0.0	0.0
3	-33442.6	-22295.1	72924.9	-10606.8	0.0	0.0	-39482.3	32901.9	0.0	0.0
4	-22295.1	-14863.4	-10606.8	73289.2	0.0	-31007.5	32901.9	-27418.2	0.0	0.0
5	-42059.1	14019.7	0.0	0.0	110910.3	-10178.0	-26792.1	-17861.4	-42059.1	14019.7
6	14019.7	-4673.2	0.0	-31007.5	-10178.0	52261.6	-17861.4	-11907.6	14019.7	-4673.2
7	0.0	0.0	-39482.3	32901.9	-26792.1	-17861.4	91701.6	-44758.9	-5686.0	13267.4
8	0.0	0.0	32901.9	-27418.2	-17861.4	-11907.6	-44758.9	83992.3	13267.4	-30957.3
9	0.0	0.0	0.0	0.0	-42059.1	14019.7	-5686.0	13267.4	89804.2	-41306.8
10	0.0	0.0	0.0	0.0	14019.7	-4673.2	13267.4	-30957.3	-41306.8	...

$\cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$

Globalna macierz sztywności $\mathbf{K}$ bez uwzględnienia warunków brzegowych jest osobliwa tzn. $|\mathbf{K}|=0$

$$\left| \mathbf{K} \cdot \frac{1\text{m}}{\text{kN}} \right| = -1.667 \times 10^8$$

Aby obliczyć wyznacznik macierzy, której elementy nie są liczbami bezwymiarowymi musimy macierz pomnożyć przez odwrotność jednostek aby doprowadzić elementy do postaci bezwymiarowej - to jest wymóg MatCada.

Zamiast zera wyznacznik może być "bardzo małą" liczbą ze względu na niedostateczną dokładność wyrazów macierzy sztywności.

Globalny wektor sił węzłowych

$$p := \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 5\text{kN} \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ -7\text{kN} \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

- siły węzłowe wywołane temperaturą w elemencie "e"

$$t_e := \alpha_t \cdot T_e \cdot \frac{E \cdot A_e}{L_e} \begin{pmatrix} Lx_e \\ Ly_e \end{pmatrix}$$

Agregacja wektora obciążeń termicznych pT (metodą podobną do stosowanej w agregacji macierzy sztywności)

$$pT := \sum_e \left(LBM(pT_0, t_e, n_e, 1) - LBM(pT_0, t_e, k_e, 1) \right)$$

$$pT^T = \begin{array}{c|cccccccccc} & 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 \\ \hline 1 & 0.000 & 0.000 & 0.000 & 0.000 & 27.864 & 18.576 & -14.672 & -49.356 & -13.192 & ... \end{array} \cdot \text{kN}$$

Kopiowanie Macierzy $\mathbf{K}$ i wektora $\mathbf{p}$ przed modyfikacją uwzględniającą warunki brzegowe

$$\mathbf{K}_0 := \mathbf{K} \quad \mathbf{p}_0 := \mathbf{p} - \mathbf{p}_T$$

Uwzględnienie warunków brzegowych

$$\mathbf{s} := \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 12 \end{pmatrix} \quad \text{- globalne numery przemieszczeń węzłów blokowanych na podporach}$$

$$i := 1 \dots Lr \quad j := 1 \dots \text{rows}(\mathbf{s})$$

$$K_{0_{s_j, i}} := 0 \quad \text{zerowanie wierszy}$$

$$K_{0_{i, s_j}} := 0 \quad \text{zerowanie kolumn}$$

$$K_{0_{s_j, s_j}} := 1 \frac{\text{kN}}{\text{m}} \quad \text{wstawianie jedności na przekątną macierzy sztywności}$$

$$p_{0_{(s_j)}} := 0 \quad \text{zerowanie wartości w wektorze "prawej strony"}$$

$$K_0 =$$

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2	0.0	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3	0.0	0.0	72924.9	-10606.8	0.0	0.0	-39482.3	32901.9	0.0	0.0	0.0	0.0
4	0.0	0.0	-10606.8	73289.2	0.0	-31007.5	32901.9	-27418.2	0.0	0.0	0.0	0.0
5	0.0	0.0	0.0	0.0	110910.3	-10178.0	-26792.1	-17861.4	-42059.1	14019.7	0.0	0.0
6	0.0	0.0	0.0	-31007.5	-10178.0	52261.6	-17861.4	-11907.6	14019.7	-4673.2	0.0	0.0
7	0.0	0.0	-39482.3	32901.9	-26792.1	-17861.4	91701.6	-44758.9	-5686.0	13267.4	-19741.1	0.0
8	0.0	0.0	32901.9	-27418.2	-17861.4	-11907.6	-44758.9	83992.3	13267.4	-30957.3	16450.9	0.0
9	0.0	0.0	0.0	0.0	-42059.1	14019.7	-5686.0	13267.4	89804.2	-41306.8	-42059.1	0.0
10	0.0	0.0	0.0	0.0	14019.7	-4673.2	13267.4	-30957.3	-41306.8	40303.8	14019.7	0.0
11	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-19741.1	16450.9	-42059.1	14019.7	61800.2	0.0
12	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.0

$$\cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$\left| K_0 \cdot 1 \frac{\text{m}}{\text{kN}} \right| = 1.855 \times 10^{41} \quad - \text{wyznacznik macierzy } K_0 \text{ jest zawsze wi\u015bszy od zera, } |K_0| > 0$$

$$p_0^T =$$

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	0.000	0.000	5.000	0.000	-27.864	-18.576	14.672	42.356	13.192	-30.780	0.000	0.000

$$\cdot \text{kN}$$

Rozwiązanie układu równań:

$$u := \text{lsolve}(K_0, p_0)$$

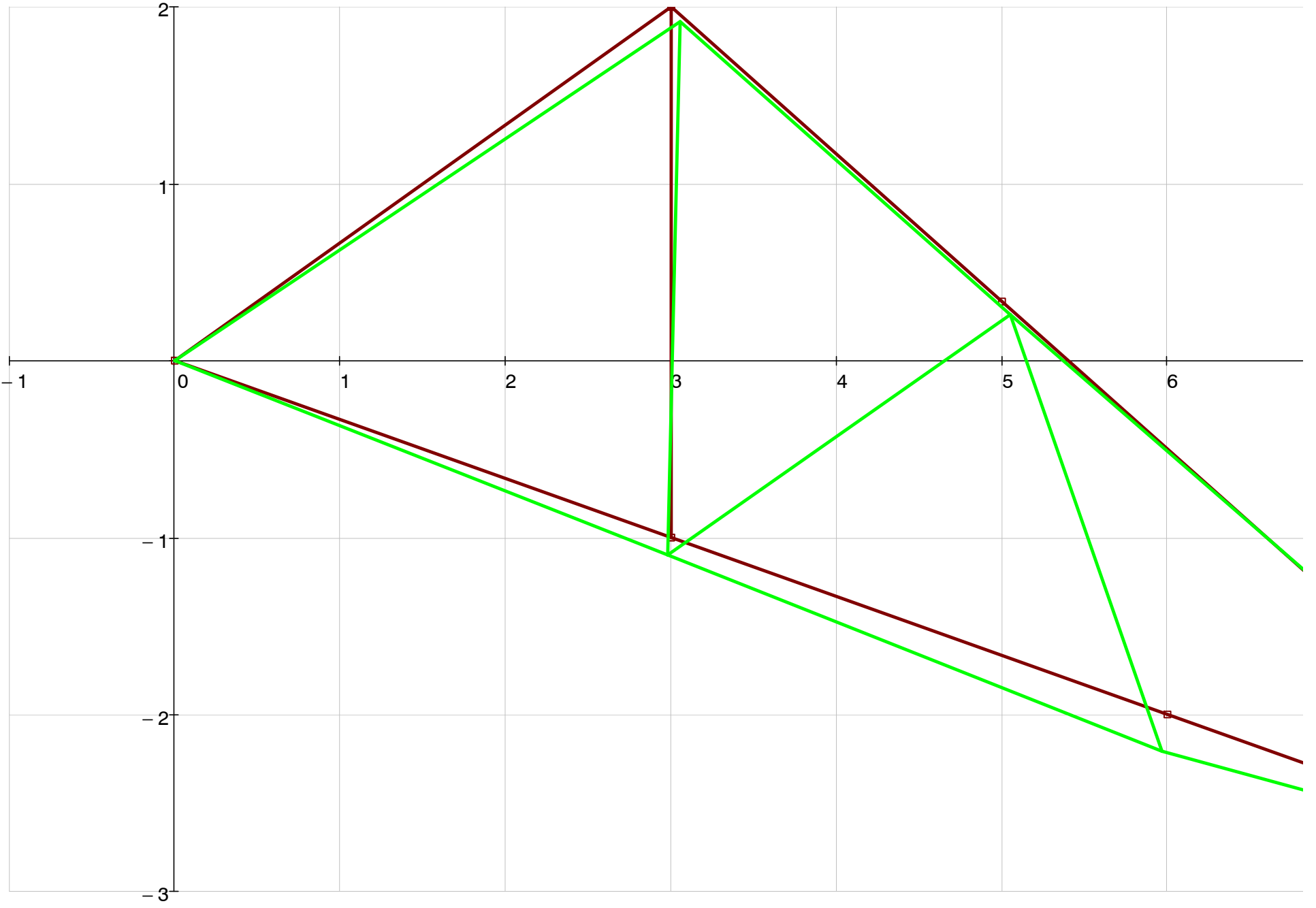
u - wektor przemieszczeń węzłowych

$$u^T = \begin{array}{c|cccccccccccc} & 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 & 11 & 12 \\ \hline 1 & 0.0000 & 0.0000 & 0.5473 & -0.8360 & -0.2020 & -0.9865 & 0.4963 & -0.7351 & -0.3299 & -2.0835 & 0.6023 & 0.0000 \end{array} \cdot \text{mm}$$

Rysunek przemieszczeń kratownicy pozwala kontrolować poprawność otrzymanych wyników

$$\text{skala} := 100 \quad D_{x_e} := E_{x_e} + \text{skala} \cdot \begin{bmatrix} u(2 \cdot W_{p_e} - 1) \\ u(2 \cdot W_{k_e} - 1) \end{bmatrix} \quad D_{y_e} := E_{y_e} + \text{skala} \cdot \begin{bmatrix} u(2 \cdot W_{p_e}) \\ u(2 \cdot W_{k_e}) \end{bmatrix}$$

- Ey₁
- Ey₂
- Ey₃
- Ey₄
- Ey₅
- Ey₆
- Ey₇
- Dy₁
- Dy₂
- Dy₃
- Dy₄
- Dy₅
- Dy₆
- Dy₇
- Dy₈
- Dy₉

Fx₁ Fx₂ Fx₃ Fx₄ Fx₅ Fx₆ Fx₇ Dx₁ Dx₂ Dx₃ Dx₄ Dx₅ Dx₆ Dx₇

Obliczenie reakcji podpór

$$r := K \cdot u - p + pT$$

$$r^T =$$

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	-5.000	2.000	-0.000	0.000	0.000	-0.000	0.000	-0.000	0.000	-0.000	-0.000	5.000		

· kN

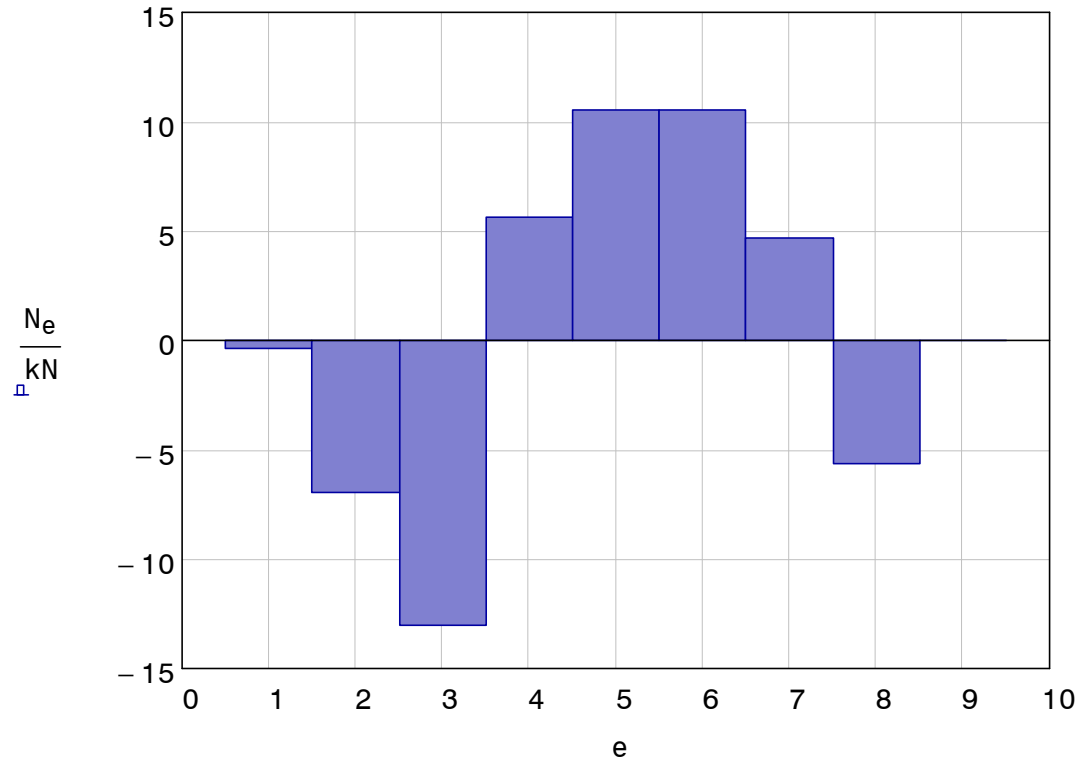
Obliczenie sił wewnętrznych

$$N_e := \frac{E \cdot A_e}{(L_e)^2} \cdot \left[(u_2 \cdot W_{k_{e-1}} - u_2 \cdot W_{p_{e-1}}) \cdot L_{x_e} + (u_2 \cdot W_{k_e} - u_2 \cdot W_{p_e}) \cdot L_{y_e} \right] - \alpha_t \cdot T_e \cdot E \cdot A_e$$

$$N =$$

	1
1	-0.401
2	-6.942
3	-13.017
4	5.622
5	10.541
6	10.541
7	4.667
8	...

· kN

Obliczenie naprężeń

$$\sigma_e := \frac{E}{(L_e)^2} \cdot \left[\left(u_2 \cdot W_{k_{e-1}} - u_2 \cdot W_{p_{e-1}} \right) \cdot L_{x_e} + \left(u_2 \cdot W_{k_e} - u_2 \cdot W_{p_e} \right) \cdot L_{y_e} \right] - \alpha_t \cdot T_e \cdot E$$

$\sigma =$

	1
1	-0.483
2	-8.371
3	-15.695
4	7.989
5	14.979
6	14.979
7	10.535
8	-12.662
9	0.000

· MPa

